

הסיפור הדימיוני הבא, בחתימתו של מנחם רובינ- שטיין, פורסם השבוע בגיליון האחרון של שבועון הסטו- דנטים באוניברסיטה העברית בירושלים, "פי האתון". "העולם הזה" מפרסם את הסיפור במלואו, כפי שפורסם ב"פי האתון". פרשנות מיותרת.

..אל תזוז! בקע הקול מפינת החדר. ידיהם הרועדות של המחזיקים ב..עוזי" לא הותירו ספק בליבו של מישקה: העניין רציני... * עם מטלית שחורה לעיניו הובל לתא שחוב ואפל אשר את כחליו יראה במשך שנים רבות * ..אחה גמדה את יעקב פרוינד", אמר החוקר ומישקה ידע: ..מלבישים עלי רצח... * ..סיפרו לאשתך שהשחגעת בכלא י" - אמר הפרקלים

התכניסו אותו לתא אי.ס. משיב כנגדו קול אחר. שוב מובל מישקה במיסדרונות. ריח עובש וטחב עולה מבחיריו, דלת נפתחת מימינו והוא מוטל פנימה. "עכשיו, טינופת, אתה יכול להוריד את הסמרטוט" מפטיר מאן-דהוא מעליו לאחר שהדלת נבעלת. **תראובני 1957 - ינואר - אחריי צהריים:**

ביקפה גיבעתי שברחוב בן יהודה ממתינ מישקה לבואו של תובל גיומן, ראש מחלקת ח' שבשירות. כותרת עיתון הצהריים שבי ידו מבשרת על השלמת ההכנות לנסיעה מימינו. תובל מגיע בדיוק בשעה היעודה. לחיצת-ידיים קצרצרה, והוא מתיישב בי סמוך למישקה. "באתי בעצם להיפרד ממך, אני מבין שהלילה אתה טס" מישקה מהנהן לחיוב.

"העסק בסיני הולך ונגמר", וורק תובל, "עשית עבודה נאה, כך מסר לי לפטי. הצידוד יחכה לך בשדה. תפנה למקסים, הוא הכין כבר את הדרוש". תובל קם במהירות

על רגליו. "להתראות", הוא מפטיר, ולוחץ בשנית את ידו של מישקה. **ספטמבר 1957 - יוד:** אור מנורת-השולחן מכה בעיניו של מישיקה. מישהו תוחב כיסא, "שב", הוא אומר. "או תחזור על הסיפור. אתה טוען שמלוד טסת ללונדון?"

"את זה אתה יכול לבדוק על-גבי הדרכונן, חוץ מזה, אתה יודע זאת בדיוק כמוני" משיב מישקה. "ומלוד המראת לאקוואדור? מה עשית תקופה כה ארוכה באקוואדור?" "המתנתי לכיסוי, בן-אדם, המתנתי לכי סוי". העניין מתחיל להיות למישקה לודא. זה שלושה ימים שהוא נחקר לסיוגין במרתף-הכלא. עדיין אין חוקריו מוסרים לו כמה הוא נחשד. בקשותיו לראות את מ. ואת לפטי אינן נענות. "אתה חושב שחם אינם יודעים ממך, או אתה טועה", אומר לו מדייפסם החוקר-התורן.

"היכן, חושב אתה, נמצא עתה יעקב פרוינד?" "ורק החוקר לפתע למישקה. "פרוינד? כשעזבתי את פרוינד הוא עדיין היה שם. הממוע על כל הקשרים שהיו לו בשוק השחור וקבל הרשויות לא הצליח לסדר לי את הארכת הוויזה. הפעם האחרונה שראיתי אותו היתה ביום שבת, לפני שעזבתי את פרוינד בטיסה לאיטליה, ומשם ליוסקה בפריס" משיב מישקה. "אני אגיד לך היכן נמצא עתה פרוינד". גוחן החוקר לעברו של מישקה. "הוא נמצא בפרוונה, אבל מת, מת לגמרי! מישהו

מאי 1974 - דלת הברזל של כלא יפו נפתחת בחריקה. גבר במחצית שנות הארבעים לחייו, עומד ומצמץ בעיניו כנגד החמה היוקדת. מקטרתו תחובה בפיו.

"אתה חופשי, מישקה קידרון" עלה מאחוריו קולו המעובה משתו של מנהל הכלא צימרפלד. "כן, חופשי, גם אני עדיין מתקשה להאמין בכך. חשבנו שאתה נגמור פה אצלנו את החיים. שלום" הוסיף ואמר, סב על עקביו ודלת הברזל שבה ונבעלת.

מיספר דקות לאחר-מכן, עקרה מוגית, שהמתינה בסמוך לשער-הכלא ממקומה, ועלתה על דרך-המלך. מישקה קידרון ובנו היו ישובים במושב האחורי. "זה נגמר, אבא" שבר הצעיר את הדממה. "נגמר? עכשיו רק מתחילה המילחמה", השיב מישקה. המוגית פנתה שמאלה, לעבר נמלה-התעופה בן-גוריון בלוד. **ספטמבר 1957...**

מטוס הבריטניה של חברת אר.על, בטי" סה מס' 651 פריס-לוד החל בגלישתו אל עבר נמלה-התעופה בן-גוריון. מישקה קידרון הידק את הגורת-הביטחון, תחב את העיתון שבו עיין קודם-לכן למיקטורו, והמתין לנתיחה. זו אמנם לא איתרה לבוא.

טרמינל נמלה-התעופה היה כימעט ריק באותה שעת-לילה מאוחרת. מישקה פסע אל דוכן מישטרת-הנבולות, מכין את הדרי-פן הישראלי לביקורת. במרחק-מה מן הדל-פק ראה את עמיתו, איש השירותים החד שאיים של המדינה. גיפנף אל מישקה בידו.

מעטיקט, והשניים נפגשו. "יוסלה מוסר דרישת-שלוש מפריס", אמר מישקה. "הוא יגיע הנה מחרתיים".

"כן, אנחנו יודעים", מחייך לעומתו. "אני מקווה שתהיה לך חופשה נעימה. תקשיב, מישקה, אחרי שאתה מסיים את כל הסידורים פה, תכנס לחדרון שבקצה המסדרון ותשאיר דו"ח קצר בכתב, למען הסדר הטוב. להתראות". "אתה אסף את מ. אץ לדרכו. תוך שהוא אוסף את מיוודתו שהגיעה מן המטוס ומכתף את תיקי-הצד, פתח את דלת החדר, מגשש באצבעותיו אחר מתלוצחשמל.

החטיפה

"אל תזוז! בקע קול מפינת החדר" החשוד, מישקה קפא במקומו, מישהו טרק את הדלת. אחר העלה אור, שלושה אלמונים המושים בתת-מקלע עוזי היו עומדים מולו, כשכלייהגשק מכוונים כנגדו. דקות מיספר לאחר-מכן הבין מישקה, כי השלושה ועוד שניים נוספים שנכנסו לחדר דרך המחיצה הצדדית, אינם מתלוצצים. הפציו נבדקו, ועדימהרה נפתחה הדופן הכפולה של המיוודה, אותה קיבל מן המדור לפני צאתו את הארץ.

"ערימה נאה של ירוקים", ציין הגבוה מבין בעלי העוים. בעוד מישקה תוהה על המתרחש, החל הגבוה כורך מטלית שחורה סביב עיניו, כששני הבודקים החלו מובילים אותו לאורך המיסדרונות. מרחוק עלה רעש של מכונית מתקרבת. מישקה נתחב פנימה, והמכונית פולצת במהירות קדימה. יושבי המכונית אינם משותחים ביניהם. למישקה נדמה כי המ-כונית מבעצת סיבובים סביב כיכר כל-שהי. לאחר כמחצית-השעה בעצרת המכור נית בחריקה. "הוא פה", אומר מישהו מן המושב הקידמי של המכונית.

ביום לצרכי פירסום, שכן, התומר הנמסר בוועדת-העורכים הוא למידע אישי בלבד ולא לפירסום. ראש-הממשלה הורה לגנדי להופיע במסיבת הכתבים.

בידוע שאינו בקיא בפרטי קבלת אנשי ביטחון לעבודה ובצורת הבדיקה שלהם, ביקש גנדי להופיע במסיבת-העתונאים יחד עם איש השב"כ. השב"כ מצידו חייב רעיון זה. שכן זה היה מונע מגנדי לספר על השגותיו לגבי אחריות השב"כ. אלא שרביץ טען: "אין תקדים לזה". הוא חייב את גנדי להופיע לבדו במסיבה.

במקום לספר רק על מה שנודע לו בי-דרום-אפריקה הוא נאלץ לדבר גם בנוש-אים שלא היה בקיא בהם, כמו הסעיפים הרפואיים על פיהם שוחר פרוטר מצה"ל. זה היה אחרי שבוע בו לא עצם עין, היה עייף ומחוז. כך נולדה הפשלה.

חיפוי על מחדל

ב עקבות מסיבת-עתונאים זו, נפי תחה ההסתערות הכללית על גנדי הוא בלע את הביקורת בשקט.

אבל הביקורת בעתונות עוררה גם את חיל-הרפואה של צה"ל. שראה עצמו נפי-גע מהדיווחים כאלו שוחרר פרוטר מ צה"ל לפי סעיף לא מוגדר. ממיפקדת חיל-הרפואה, שם היו השגות לגבי הפירוש שנתן השב"כ לסעיף הפטור, העמידו את גנדי על הפירוש הנכון שלו. גנדי בדק את טענות ח"ר"פ והסתבר לו כי הן נכר-נות. הוא העביר את המידע שקיבל ל-ראש-הממשלה.

היה ברור כי ראש השב"כ היטעה את ראש-הממשלה. שכן היה זה הוא שדיווח על הסעיף הרפואי לפיו שוחרר, כביכול, פרוטר. בין הדיווח שלו לבין הרישום של צה"ל לא היה כל קשר. כתוצאה מכך הורה יצחק רבין לפתוח בחקירה. וכאן אירע דבר מוזר עוד יותר. החקירה כיצד מסרו שירותי-הביטחון מידע מוטעה לי-ממשלה, הוטלה על שירותי-הביטחון עצמם. ראש השב"כ עצמו יצטרך להגיש לראש-הממשלה את מימצאי חקירתו נגד עצמו.

כל הדברים האלה נשמרו בסוד. מחול-שדים נגד גנדי בעתונות נמשך ביתר-שאת. העיתונות, שסברה כי פרשת פרו-טרגיית הסתיימה מבלי שאיש יצטרך לתת את הדיון על כך, לא ידעה - ולפיכך לא דיווחה ליבור, כי התקף לא נסגר, וכי החקירה ציבו נמשכת. החקירה מתמשכת זה חודש ימים ולא הושלמה עד היום.

אלא שבינתיים יצא השב"כ להתקפת-נגד. נגד גנדי החלו להישמע טענות כאי-לו חיבר שני דו"חות שונים: דו"ח ראשון שלא האשים את השב"כ, מיד בשבוו מר-דרום-אפריקה; ודו"ח שני, מהולקן, שכלל את ההאשמות, אותו חיבר רק אחרי שמונה כיועץ ראש-הממשלה למודיעין, היתה זו גירסת-שקר, מופרכת מעיקרה, שנועדה להפוט על העובדה שהפירוש שנתן שב"כ להמלצות קציני-רפואה-יראשי לא היה נכון וכי לא נערכה כל בדיקה חוזרת בעברו לסילוקו המידע מתפקידו, בטרם הופיע לבצע את פישעו.

העובדות הן שאת שני הדו"חות שלו חיבר גנדי באותו יום עצמו, כשהוא מתקן סעיף אחד בלבד אחרי שקיבל גם הוא את טענת ראש השב"כ. מאוחר יותר, עוד בטרם מונה כיועץ למודיעין, רדיוח גם על ההשגות ששמע מפי קצין רפואה-יראשי לגבי המידע המוטעה שנמ-סר לממשלה בקשר לסעיף הרפואי על פיו שוחרר פרוטר מצה"ל.

הפרשה לא הסתיימה. אין ספק כי כאשר יחזור יצחק רבין ממסעו בארצות-הברית הוא יתייחס גם בפומבי לפרשה זו. עדיין תלויה ועומדת שאלתה שהציג ח"כ יוסי שריד לראש-הממשלה בפרשתו והמהחייב בת תשובה עניינית מעל במת-הכנסת.

בסופו של דבר ייאלץ ראש השב"כ לסיים את חקירת עצמו. יתכן ששוב ייעשה ניסיון להטיל את האשמה במחדל על איזה פקיד קטן או איש-ביטחון ווטר. זה יהיה מעשה חמור, כי כל חיפוי על האתראים למחדל בשירותי-הביטחון, כמהוה בסגיעה כביטחון-המדינה.

צוות חקירה מיוחד עליו מפקח אי-שית ניצב דויד עופר, מפקד מישי-טרת מרחב תל-אביב, הוקם לחקירת השוד. היו כמה וכמה אפשרויות לגבי כיוון החקי-רה.

אפשרות אחת היתה, כי השוד בוצע בידי חבורת פושעים מאורגנת, או אילו אפילו כנו-פיה בינלאומית, שהגיעה בעקבות יוסלה וגילה לארץ. אלא שאפשרות כזאת היא בעלת אחוזי סבירות מעטים. שני השודדים, שזוהו בידי מיספר עדי ראיה, תוארו כשני אנשים בעלי חזות פנים מיוחדת, שאחד מהם לבש מדי-צה"ל. אחד היה בעל מיבנה גוף גברתי והשני צנום. שניהם נראו בקלסטרונים שהורכבו על סמך העדויות, כטיפוסים מבני הארץ.

אין ספק כימעט שלשודדים היה מידע מוקדם לגבי תנועתיה של גילה. העובדה שהם חטפו מידיה את תיק הניילון ולא את תיק העור, מצביעה על כך שהם ידעו מראש שהיהלומים נמצאים בו. לשודדים היה גם מידע מוקדם על כך שגילה מת-כוננת להוציא את התכשיטים מהבג כיום שישי, ערב נסיעתה לחו"ל. מילבד בני-מישפתחה ידעו על כך הרבה אנשים.

כימעט כל צוות עובדי מלון ואליוזר ידע על מקום שמירת היהלומים ועל מועד נסיעתה. גם עובדי הבנק ידעו על כך. גילה הודיעה מראש על כוונתה להוציא את התכשיטים מהכספת ביום שישי.

ככל הנראה קיבלו השודדים מידע מוק-דם בפנים, שכן הם ידעו בדיוק את תיאורה של גילה ואת תיאור התיק בו נש-מרו התכשיטים בכספת. קיימת אפשרות ש-השודדים שתיכנונו את השוד החדירי איש-משלהם לקירבתה של גילה כדי שימסור להם מידע. לעומת זאת יש גם אפשרות סבירה שהיו אלה שודדים בלתי מקצועיים, שאינם מוכרים בעולם התחתון, שיומו את מיבצע השוד בשל המידע שהתגלגל לידם.

ס ימנים רבים מצביעים על כך שהיו אלה חובבים, שלא שיטרו את גודל השלל שיפול בידיהם. מיבצע הטיפת הש-שלה היה נועז וכוחן כסביבונים גדולים מדי, מכדי שפושעים מנוסים יסתכנו בו. לפי כל השיקולים היו מרבית הסיכויים שמיבצע כזה ייכשל.

העובדה ששני השודדים לא התחפשו והסתפקו רק בהרכבת משקפים כהים, מעי-דה על גודל העותם, מיספר אופנוע ההונ-דה עליו רכבו, אותו זכרה גילה, לא היה נכון. המיספר שזכרה היה מיספר של מ-אית. ייתכן שהשודדים הרכיבו על האופנוע לחזית מווייפת במיתכונן. אולם ברור שהם לא השתמשו בכלי-יריב נגוב, אלא באופנוע מוכר להם, שלא ייאכזבו בשעת הבריחה. הסיכוי שהשוד בוצע בידי חובבים שלא תפסו את התיקה השוד, הוא שהגיעו את בוכמן להבטיח להלוצין את הפלס בסך חצי מיליון ל"ג למי ששודדים עצמם, אם יחזירו את התכשיטים, תוך אבטחה לשמור את זהותם בסוד ולא להגרים. כדי להסיר מליבם של מיספר וחשש מפני מסירת מידע למישרה או לו אישית, הציע בוכמן גם אפשרות של מתווך. מי שימסור את התכשיטים או מידע שגיבא למציאתם לידי עורך העולם הזה, אורי אבנרי, יהיה זכאי לקבל באמצעותו את הפלס הגדול.

זה יכול להיות פיתוי גדול לשודדים. שכן, אם ינסו למכור את השלל, לא יוכלו לקבל יותר מאשר 10% מערכו בשוק. יה-לומים ואיזומרגדים נדירים מסוג זה קשה גם למכור, שכן כימעט כל האבנים מצוי-יידות בתעודות המצביעות על הבעלות עליהם. קל לזהותם קשה מאוד לסחור בהן. תמיד קיים סיכוי שיתגלגלו לידי מישהו שיוזה מיד את מקורם ויסגיר את המח-זיקים בהם למישרה.

אובדן התכשיטים איך ירושש אומנם את הזוג בוכמן. עוגמת-הנפש על קלות-הדעת שאיפשרה את ביצוע השוד הפשוט, כואבת להם יותר. השבוע הצביעה גילה בוכמן על התמונה בה היא נראית ערויה בתכשיטים שנשדדו ואמרה בהומור שלא גטש אותה גם אחרי ההמלומה שספגה: "הנה, הימים, כשהייתי צעירה, יפה ועשי-רה".

אילו יוסלה בוכמן, שלמרות עושרו נשאר פשוט-הילכות, מעדיף לדבר באידיש עסיסית ושומר על שלוחות-ירוחו גם במצבים קשים, סחן את המצב בניתוח קריר של אישי-נסקים: "זה כמו שיתח פוקר. אני מכיר בעובדה שהפסדתי אני מוכן לשלם עבור ההפסד חצי מיליון ל"ג, בארץ או בחו"ל, ומרות קלף ששוה אומנם עשרה מיליון, אבל בשבילי - לא בשביל השוד-דיים".